

TVIRTINU
UAB „Šiaulių vandenys“
L. e. p. generalinis direktorius
Aurimas Rutkauskas

IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS UAB „ŠIAULIŲ VANDENYS“
TRANSPORTO IR MECHANIKOS SKYRIUJE

UAB „Šiaulių vandenys“ (toliau – Bendrovė, UAB „Šiaulių vandenys“) vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – Korupcijos prevencijos įstatymas), Bendrovės generalinio direktoriaus 2023 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. V-47 patvirtintu UAB „Šiaulių vandenys“ 2023-2025 metų korupcijos prevencijos veiksmų planu (toliau – Veiksmų planas) ir kitų teisės aktų nuostatomis, atliko korupcijos prevencijos pasireiškimo tikimybės nustatymą Transporto ir mechanikos skyriuje (toliau – TMS) siekiant išsiaiškinti ar TMS darbuotojams vykdant darbine funkcijas nėra korupcijos požymių turinčio neteisėto veikimo / neveikimo, įskaitant neteisėtus susitarimus, kurie daro žalą Bendrovės interesams.

Nustačius korupcijos rizikos veiksnius, pateikti siūlymus kaip šalinti šiuos veiksnius ir kaip skaidrinti TMS atliekamas darbine funkcijas. Taip pat korupcijos prevencija siekiama didinti Bendrovės veiklos viešumą ir skaidrumą, darbuotojų antikorpucinį sąmoningumą.

Tyrimo tikslas: nustatyti korupcijos rizikos veiksnius TMS, kurie gali įtakoti korupcijos atsiradimą. Įvertinti galimas korupcijos prielaidas degalų normų nustatymo transporto priemonėms ir / ar įrenginiams procese, degalų apskaitos vykdymo procese, kelionės lapų užpildymo procese ir papildomų mokamų paslaugų teikimo procese.

Tyrimo apimtis: Analizė atliekama už laikotarpį nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. gruodžio 31 d. Analizuojamas tiriamos srities teisinis reglamentavimas, paslaugų teikimo procesas, sprendimų priėmimas, paslaugų atlikimo atskaitomybė, darbuotojų atsakomybė ir kontrolė. Atsakingas padalinys – TMS, atskiruose etapuose – buhalterija, Finansų, planavimo skyrius, Nuotekų valykla, Klientų aptarnavimo ir pardavimų departamentas.

Tyrimo metodai - pasirinktos veiklos srities vidaus teisės aktų analizė, procedūrų peržiūra bei vertinimas, pokalbiai su už šią sritį atsakingais darbuotojais, jų pateiktos informacijos analizė, anoniminė apklausa „UAB „Šiaulių vandenys“ TMS darbuotojų tolerancijos korupcijai lygio nustatymas“.

Korupcijos pasireiškimo tikimybę nustatė, vertino ir aprašė vyresnioji teisininkė Asta Macienė, atsakinga už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Bendrovėje, paskirta UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2022 m. sausio 11 d. įsakymu Nr. P-18 „Dėl asmens, atsakingo už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą Bendrovėje, skyrimo“.

Korupcijos rizikos analizė buvo vertinama pagal Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje nurodytus kriterijus:

1. Yra buvę bandymų, pažeidžiant teisės aktų nustatytą tvarką, paveikti Bendrovės darbuotojus ar jų priimamus sprendimus.

Nagrinėjamu laikotarpiu bandymų, pažeidžiant teisės aktų nustatytą tvarką, paveikti Bendrovės darbuotojus ar jų priimamus sprendimus nenustatyta. Galimų korpucinių veikų TMS darbuotojams vykdant darbine funkcijas, nenustatyta. Bendrovėje yra galimybių tiek darbuotojams, tiek kitiems

asmenims informuoti (anonimiškai) Bendrovės vadovus bei asmenį, atsakingą už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą, apie nusikalstamas korupcinio pobūdžio veikas ar kitus pažeidimus. Kur ir koku būdu pateikti šią informaciją viešinama Bendrovės internetiniame puslapyje.

2. Nustatyta korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų kitoje panašioje valstybės ar savivaldybės veiklos srityje ar procese ir yra pagrindo manyti, kad tokio pobūdžio korupcijos rizika gali būti ir šioje valstybės ar savivaldybės veiklos srityje ar procese.

Bendrovė tokios informacijos neturi.

3. Priimami sprendimai yra susiję su materialine ar kitokia suinteresuoto asmens nauda, leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu, kontrolės ar priežiūros vykdymu.

Analizuojama sritis su leidimų, lengvatų ir kitokių teisių suteikimu ar apribojimu, kontrolės ar priežiūros vykdymu nėra susijusi. Tačiau galimybė priimti sprendimą, susijusį su materialine ar kitokia suinteresuoto asmens nauda (Bendrovės darbuotojo / kliento), yra.

4. Kontrolės, priežiūros ar teisėsaugos institucijos nustatė Bendrovės veiklos srityje ar procese korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų.

Kontrolės, priežiūros ar teisėsaugos institucijos korupcinio pobūdžio teisės pažeidimų Bendrovėje nenustatinėjo.

5. Gauta kitos pagrįstos informacijos apie Bendrovės veiklos srityje ar procese esamus korupcijos rizikos veiksnius.

Informacijos apie Bendrovės veiklos srityje ar procese esamus rizikos veiksnius nebuvo gauta.

Nagrinėjamoje srityje korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų faktų nebuvo nustatyta, tačiau atsižvelgiant į tai, kad šioje srityje galimos korupcijos apraiškos, kai darbuotojai, vykdydami darbinės funkcijas, susijusias su degalų apskaita, degalų normų nustatymu transporto priemonėms ir / ar įrenginiams, kelionės lapų pildymu, papildomų mokamų paslaugų teikimu klientams ir kt., gali piktnaudžiauti pareigomis ar netinkamai jas atlikti, kai TMS darbuotojams neteisėtai veikiant / neveikiant, įskaitant neteisėtus susitarimus, gali būti daroma žala Bendrovės interesams, todėl šioje srityje tikslinga nustatyti galimą korupcijos pasireiškimo tikimybę.

TMS įsikūręs adresu: Birutės g. 39A, Šiauliai. TMS pagrindiniai uždaviniai ir funkcijos: vykdyti transporto priemonių eksploataciją ir remontą, ruošti juos metinei techninei apžiūrai, aprūpinti visus Bendrovės padalinius transporto priemonėmis pagal padalinių užsakymus, vykdyti transporto priemonių ir kitų įrengimų planinius techninius aptarnavimus, išnuomoti transporto priemones ir mechanizmus fiziniams ir juridiniams asmenims pagal nustatytus įkainius, kontroliuoti, kad racionaliai būtų išnaudotas darbo laikas, medžiagos, kuras, įrankiai bei įrengimai ir kt. Be nurodytų pagrindinių uždavinių TMS teikia ir papildomas mokamas paslaugas klientams (buitinių nuotekų surinkimas iš gyventojų išsėmimo duobių mobiliosiomis transporto priemonėmis, ekskavatoriaus-krautuvo nuoma, geriamojo vandens transportavimas autocisterna). TMS tiesiogiai pavaldus technikos direktoriaus pavadotojui.

I. PAGRINDINIAI VIDAUS TEISĖS AKTAI, KURIAIS TMS VADOVAVOSI

Pagrindiniai vidaus teisės aktai, kuriais 2022 metais TMS vadovavosi vykdydami darbinės funkcijas yra:

1. UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 2 d. įsakymas Nr. V-116 „Dėl papildomų mokamų paslaugų kainų“ ir 2022 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-168 „Dėl papildomų mokamų paslaugų kainų“ (toliau - Įsakymas dėl papildomų mokamų paslaugų kainų). Šiais įsakymais tvirtinamos papildomų mokamų paslaugų kainos.

2. UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2020 m. lapkričio 25 d. įsakymas Nr. V-187 „Dėl pinigų priėmimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos tvarkos nustatymo“ (galiojo iki 2022 m. lapkričio 25 d.) ir 2022 m. lapkričio 25 d. įsakymas Nr. V-228 „Dėl pinigų priėmimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos tvarkos nustatymo“ (toliau - Įsakymas dėl pinigų priėmimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos tvarkos nustatymo), kuriuo paskirti atsakingi asmenys už savalaikį pirkėjų atsiskaitymą grynaisiais pinigais, kai nėra galimybės naudotis kasos pajamų orderiais.

3. UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2022 m. kovo 28 d. įsakymas Nr. V-48 „Dėl UAB „Šiaulių vandenys“ kuro limitų transporto priemonėms patvirtinimo“ (toliau – Įsakymas dėl kuro limitų nustatymo), kuriuo patvirtinti kuro limitai transporto priemonėms.

4. UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2021 m. spalio 27 d. įsakymas Nr. V-188 „Dėl atsakingų asmenų skyrimo“, kuriuo paskirti atsakingi asmenys už jiems priskirtų materialinių vertybių, būtinų darbo funkcijų vykdymui, priežiūrą, naudojimą bei saugojimą.

5. UAB „Šiaulių vandenys“ degalų (kuro) nurašymo ir padangų apskaitos tvarkos aprašas, patvirtintas generalinio direktoriaus 2021 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-247 „Dėl UAB „Šiaulių vandenys“ degalų (kuro) nurašymo ir padangų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kuro nurašymo ir padangų apskaitos aprašas). Kuro nurašymo ir padangų apskaitos aprašas reglamentuoja degalų (kuro) nurašymo ir padangų apskaitos dokumentų pildymo, tvirtinimo ir registravimo apskaitoje tvarką.

6. UAB „Šiaulių vandenys“ degalų (kuro) normų nustatymo aprašas, patvirtintas generalinio direktoriaus 2021 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-248 „Dėl degalų (kuro) normų nustatymo UAB „Šiaulių vandenys“ tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kuro normų nustatymo aprašas). Kuro normų nustatymo aprašas reglamentuoja Bendrovės įsigytų transporto priemonių, traktorių, ekskavatorių, pakrovėjų, kompresorių ir mažosios mechanizacijos įrengimų degalų (kuro) normų nustatymo ir tvirtinimo tvarką.

7. UAB „Šiaulių vandenys“ transporto priemonių eksploatavimo tvarkos aprašas, patvirtintas generalinio direktoriaus 2021 m. kovo 3 d. įsakymu Nr. V-25 „Dėl UAB „Šiaulių vandenys“ transporto priemonių eksploatavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – TP eksploatavimo tvarkos aprašas). TP eksploatavimo tvarkos aprašas nustato Bendrovei priklausančių transporto priemonių naudojimo, naudojimo kontrolės, saugojimo, žymėjimo, techninės priežiūros, remonto, ridos ir degalų apskaitos tvarką.

8. Komandiruočių organizavimo, jų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas generalinio direktoriaus 2022 m. lapkričio 7 įsakymu Nr. V-215 „Dėl UAB „Šiaulių vandenys“ komandiruočių organizavimo, jų išlaidų apmokėjimo tvarkos aprašo patvirtinimo (toliau – Komandiruočių organizavimo tvarkos aprašas). Komandiruočių organizavimo tvarkos aprašas reglamentuoja Bendrovės darbuotojų vykimo į komandiruotes Lietuvos Respublikos teritorijoje ir užsienio valstybes dokumentų įforminimo, apmokėjimo bei atsiskaitymo po komandiruotės tvarką.

9. Tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo UAB „Šiaulių vandenys“ tvarkos aprašas, patvirtintas UAB „Šiaulių vandenys“ valdybos 2019 m. liepos 31 d. sprendimu Nr. 07-20 (toliau – Tarnybinių TP priemonių įsigijimo aprašas). Tarnybinių TP įsigijimo aprašas nustato įsigijimo, nuomos ir naudojimosi tarnybiniais lengvaisiais automobiliais tvarką ir yra privalomos visiems darbuotojams, kurie naudojami įsigytais tarnybiniais lengvaisiais automobiliais darbo reikmėms.

10. UAB „Šiaulių vandenys“ vietos nustatymo įrenginių naudojimo ir duomenų tvarkymo tvarkos aprašas, patvirtintas generalinio direktoriaus 2021 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. V-16 „Dėl UAB „Šiaulių vandenys“ vietos nustatymo įrenginių (GPS) naudojimo ir duomenų tvarkymo tvarkos aprašo patvirtinimo ir teisių suteikimo darbuotojams, dirbantiems su vietos nustatymo įrenginių (GPS) fiksuojamais asmens duomenimis“ (toliau – GPS naudojimo tvarkos aprašas). GPS naudojimo tvarkos aprašas reglamentuoja vietos nustatymo įrenginių duomenų naudojimą, GPS įrenginių renkamų duomenų kaupimo, naudojimo ir saugojimo principus, šių duomenų tvarkymo tikslus ir priemones, nustato, kas ir kokiais tikslais gali su šiais duomenimis susipažinti.

11. UAB „Šiaulių vandenys“ atliekų apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašas, patvirtintas generalinio direktoriaus 2019 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. rv.i. 3-66 „Dėl atliekų apskaitos ir ataskaitų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo ir atsakingų asmenų paskyrimo“. Šiame apraše aprašytos Bendrovės struktūriniuose padaliniuose susidarančios ir tvarkomos atliekos, jų apskaitos principai, metodai ir būdai. Įsakymu paskirti atsakingi asmenys už atliekų susidarymo apskaitos vedimą.

12. UAB „Šiaulių vandenys“ važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų rengimo, apskaitos ir jų duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai tvarka, patvirtinta UAB „Šiaulių

vandenys“ generalinio direktoriaus 2016 m. lapkričio 10 d. įsakymu Nr. rv.i. 3-190 „Dėl 2016 m. rugsėjo 28 d. įsakymo Nr. rv.i.3-172 „Dėl UAB „Šiaulių vandenys“ važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų rengimo, apskaitos ir jų duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Važtaraščių ir krovinių gabenimo dokumentų apskaitos tvarka). Ši tvarka reglamentuoja važtaraščių ir kitų krovinių gabenimo dokumentų, išrašomų Bendrovėje gabenant krovinius kelių transportu Lietuvos Respublikos teritorijoje, duomenų teikimo Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) per elektroninės sistemos i. MAS elektroninių važtaraščių posistemį i.VAZ, tvarką.

13. Papildomų mokamų paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2018 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. rv.i. 3-3 „Dėl papildomų mokamų paslaugų kainų bei ūkio būdu atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo ir paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarkos aprašų patvirtinimo“ (toliau – Paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarkos aprašas). Paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarkos aprašas nustato Bendrovės padalinių teikiamų papildomų mokamų paslaugų užsakymo, atlikimo, paslaugos teikimo ir apskaitos dokumentų įforminimo ir apmokėjimo reikalavimus. Šiuo metu Paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarkos aprašas atnaujinamas.

14. Papildomų mokamų paslaugų kainų bei ūkio būdu atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo tvarkos aprašas, patvirtintas UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2018 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. rv.i. 3-3 „Dėl papildomų mokamų paslaugų kainų bei ūkio būdu atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo ir paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarkos aprašų patvirtinimo“ (toliau – Paslaugų kainų ir atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo tvarkos aprašas, nauja redakcija nuo 2019 m. liepos 4 d.). Paslaugų kainų ir atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo tvarkos aprašas nustato Bendrovės padalinių teikiamų papildomų mokamų paslaugų kainų bei ūkio būdu atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo, reikalingų duomenų bei jų pateikimo reikalavimus. Šiuo metu Paslaugų kainų ir atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo tvarkos aprašas atnaujinamas.

15. Nuotekų surinkimo asenizacinėmis mašinomis bei nuotekų tvarkymo paslaugos sutarčių sudarymo, laboratorinės kontrolės vykdymo ir sutartinių užterštumų viršijimo įforminimo tvarkos aprašas, patvirtintas UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2019 m. rugpjūčio 9 d. įsakymu Nr. rv.i. 3-159 „Dėl nuotekų surinkimo asenizacinėmis mašinomis bei nuotekų tvarkymo paslaugos sutarčių sudarymo, laboratorinės kontrolės vykdymo ir sutartinių užterštumų viršijimo įforminimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas). Šis Aprašas reglamentuoja nuotekų surinkimo asenizacinėmis mašinomis bei nuotekų tvarkymo paslaugos teikimą, apmokestinimą, sutarčių su vežėjais ir užsakovais sudarymą ir kt. Pasikeitus teisės aktų reikalavimams šis Aprašas privalo būti peržiūrėtas ir atnaujintas.

16. TMS veiklos nuostatai, patvirtinti UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2019 m. sausio 28 d. įsakymu Nr. rv. i. 3-20 „Dėl veiklos nuostatų patvirtinimo“. Veiklos nuostatuose numatyta skyriaus struktūrinė valdymo schema, skyriaus uždaviniai ir funkcijos, skyriaus atsakomybė ir teisės, darbuotojų darbo įvertinimo tvarka, darbo tarpusavio santykiai. Skyrių veiklos nuostatai yra derinami skyrių kuratorių bei tvirtinami Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu. Darbuotojų pareiginės instrukcijos ir skyrių veiklos nuostatai taip pat derinami Teisės ir personalo skyriaus specialistų.

17. TMS darbuotojų (specialistų) pareiginės instrukcijos, patvirtintos UAB „Šiaulių vandenys“ generalinio direktoriaus 2013 m. lapkričio 18 d. įsakymu Nr. rv.i. 3-174 „Dėl pareiginių instrukcijų tvirtinimo“. Pareiginėse instrukcijose apibrėžtos darbuotojų (specialistų) pagrindinės pareigos ir atsakomybė.

18. Darbo instrukcijos parengtos 2011-2022 metais, jose apibrėžti kvalifikaciniai reikalavimai, pagrindinės darbininkų funkcijos, atsakomybė ir teisės. Darbo instrukcijas tvirtina skyriaus kuratoriai.

19. TMS darbuotojai vykdydami darbinės funkcijas vadovaujasi ir Bendrovėje įdiegtomis bendromis procedūromis (AP-07 „Atliekų tvarkymo valdymas“, IVP-08 „Pirkimas, sandėliavimas, saugojimas, pristatymas“, IVP-10 „Įrenginių priežiūros valdymas“, IVP-16 „Autotransporto valdymas“ ir kt.).

Be aukščiau nurodytų pagrindinių vidaus teisės aktų TMS atlikdami paslaugas vadovaujasi ir kitais teisės aktais.

Formaliai vertinant vidaus teisės aktus, kurie 2022 metais reglamentavo TMS atliekamas funkcijas, konstatuotina, kad darbuotojų uždaviniai ir funkcijos pakankamai reglamentuoti siekiant įgyvendinti Bendrovės uždavinius. TMS vidaus teisės aktus (darbuotojų darbo / pareigines instrukcijas, aprašai ir pan.) reikia peržiūrėti ir pagal poreikį atnaujinti. Dalis vidaus teisės aktų atnaujinti 2023 metais, šiuo metu peržiūrimas ir derinamas Paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarkos aprašas.

II. DEGALŲ APSKAITOS VYKDYMO PROCESAS

1. Degalų normų nustatymas

Degalų (toliau – kuro) normų nustatymo kontrolė vyksta pagal Kuro normų nustatymo apraše nustatytą tvarką. Kuro normų nustatymo aprašas reglamentuoja Bendrovės įsigytų transporto priemonių, traktorių, ekskavatorių, pakrovėjų, kompresorių ir mažosios mechanizacijos įrengimų (benzininių pjūklų, žoliapjovių, vandens ir purvo siurblių, suvirinimo aparatų ir kt.) kuro normų nustatymo ir tvirtinimo tvarką. Kuro normas nustato generalinio direktoriaus įsakymu sudaryta komisija, tad kontrolės mechanizmas yra. Transporto priemonių kuro sunaudojimo normos nustatomos atlikus bandomuosius važiavimus, kurie leidžia įvertinti ir nustatyti faktiškai sunaudojamo kuro kiekį. Traktorių, ekskavatorių, pakrovėjų, kompresorių bei mažosios mechanizacijos įrengimų kuro normos nustatomos atsižvelgiant į šių priemonių darbo sąlygas ir veiklos pobūdį, atlikus bandomuosius darbus. Nustatytos kuro normos įforminamos „Degalų (kuro) normos nustatymo aktu“, kurį pasirašo komisija. Vadovaujantis Degalų (kuro) normos nustatymo aktu, Bendrovės generalinio direktoriaus įsakymu patvirtinamos vasaros ir žiemos kuro sunaudojimo normos konkrečioms priemonėms. Vasaros arba žiemos kuro normos taikomos atsižvelgiant į oro temperatūrą, jų taikymą įforminant vidaus teisės aktais (įsakymas). Generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintos kuro normos įkeliamos į Verslo apskaitos programą NAV (toliau – NAV) kuro normų skaičiavimui. Transporto priemonėms, kuriose faktinis kuro sunaudojimas fiksuojamas transporto stebėjimo ir kuro kontrolės sistemų pagalba, kuro sunaudojimo normos nenustatomos.

Kadangi šiuose procesuose dalyvauja ne vienas darbuotojas, kontrolės mechanizmas yra. Korupcija galima (susitarimas dėl didesnės kuro normos nustatymo ir kt.), tačiau tyrimo laikotarpiu korupcinio pobūdžio veikimo / neveikimo atvejų nenustatyta.

2. Kuro apskaitos procesas

Bendrovėje Kuro apskaita vykdoma vadovaujantis Kuro nurašymo ir padangų apskaitos aprašu, Kuro normų nustatymo aprašu, TP eksploatavimo tvarkos aprašu, Įsakymu dėl kuro limitų nustatymo ir kitais kuro apskaitą reglamentuojančiais teisės aktais. Pagal Kuro nurašymo ir padangų apskaitos aprašą, kuro apskaita tvarkoma atskirai pagal kuro rūšis ir kiekvieną transporto priemonę bei mechanizmą. Per atskaitinį mėnesį transporto priemonių ir mechanizmų darbo laikas ir kuro sunaudojimas dokumentuojamas pildant popierinius žiniaraščius: „Automobilio darbo ir kuro sunaudojimo žiniaraštis“, „Statybinės mašinos darbo ir kuro sunaudojimo žiniaraštis“ ir „Mažosios mechanizacijos darbo ir kuro sunaudojimo žiniaraštis“ (toliau - žiniaraščiai). Žiniaraščiai pildomi kiekvieną kartą pasinaudojus transporto priemone ar mechanizmu, o įrašyti duomenys patvirtinami žiniaraštyje nurodytų darbuotojų parašais, kurie atsako už duomenų teisingumą.

Žiniaraščio duomenys suvedami į NAV, suvedant žiniaraščius ir registruojant sunaudoto kuro sąnaudas, vadovujamasi generalinio direktoriaus 2021-08-27 įsakymu Nr. V-138 „Dėl UAB „Šiaulių vandenys“ sąskaitų plano patvirtinimo ir apskaitos programoje naudojamų dimensijų taikymo“. NAV suformuojamas „Sunaudotų degalų nurašymo aktas“, kurio duomenys (kuro likučiai atskaitinio laikotarpio pradžiai, rida, dirbtos valandos, kuro likučiai pabaigai) privalo sutapti su duomenimis, nurodytais žiniaraščiuose. „Sunaudotų degalų nurašymo aktą“ pasirašo komisija ir

tvirtina Technikos direktorius. Pasirašytas ir patvirtintas „Sunaudotų degalų nurašymo aktas“ iki sekančio mėnesio 10 d. per DVS „Kontora“ perduodamas buhalterijai. Kadangi šiame procese dalyvauja komisija bei skirtingų padalinių darbuotojai (Technikos direktoriaus pavaduotojas, TMS, buhalterija), duomenis galima patikrinti, korupcijos rizika valdoma. Pastebėtina, kad Bendrovėje vis dar naudojami popieriniai žiniaraščiai, todėl siekiant skaidresnės apskaitos, duomenų atsekamumo, popierinius žiniaraščius rekomenduojama pakeisti į elektroninius, peržiūrint bei įvertinant galimybes transporto priemonėse sumontuoti naujesnę GPS įrangą, su galimybe identifikuoti vairuojantį asmenį, kuro kontrolės įrenginius, su galimybe duomenis gauti skaitmeniniu būdu. Elektroninių važtaraščių negalima būtų pritaikyti smulkiosios mechanizacijos kuro apskaitai (žoliapjovės, generatoriai ir pan.). Naujos GPS įrangos su kuro kontrolės įrenginiais sumontavimas automobiliuose ne tik palengvintų automobilių kelionių lapų pildymą bei kontrolę, identifikuotų vairavusį asmenį, bet ir užtikrintų kuro ir ridos apskaitos patikimumą, administravimo paprastumą bei duomenų analizę.

Vadovaujantis galiojančia Kuro įsigijimo sutartimi, kuras transporto priemonėms pilamas naudojant kuro korteles, kurios pasirašytinai išduodamos vairuotojui bei priskiriamos transporto priemonėms. Ta pati kuro įpylimo kortelė gali būti priskirta kelioms transporto priemonėms. Už transporto priemonei priskirtos kuro kortelės tinkamą panaudojimą atsako tai transporto priemonei kurą pilantis vairuotojas. Vairuotojas privalo laikytis nustatytos kuro normos. Įpilamo kuro kiekis, pagal kiekvieną kortelę, nurodomas išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje. Visi transporto priemonių judėjimo ir kuro sunaudojimo duomenys suvedami į NAV, o surašyti dokumentai bei užpildyti ir apskaityti žiniaraščiai, pasibaigus mėnesiui, pateikiami buhalterijai. Kadangi šiame procese dalyvauja ne vienas darbuotojas, korupcijos rizika valdoma.

Transporto priemonių, kuriose integruota palydovinės kuro sunaudojimo apskaitos sistema, kuro sunaudojimas skaičiuojamas pagal sistemos pagalbą gaunamą informaciją ir faktiškai įpilto kuro duomenis (Bendrovė yra sudariusi sutartį su paslaugų tiekėju dėl transporto priemonių stebėjimo ir kuro sunaudojimo stebėjimo sistemų su integruota GPS įranga ir jų priežiūros bei remonto paslaugų teikimo) ir keliami į NAV. Šiuo atveju, kuro sunaudojimo normos nenustatomos, o kuro kiekis nurašomas naudojant kuro kontrolės sistemų duomenis (pasirašo TMS viršininkas, TMS meistras apskaitininkas ir TMS meistras, aktą tvirtina Technikos direktoriaus pavaduotojas). Atsižvelgiant į duomenų atsekamumą, bei į tai, kad šiame procese dalyvauja ne vienas darbuotojas, t. y. kontrolės mechanizmas yra, šiuo atveju kuro sunaudojimo duomenis pakeisti būtų sudėtinga, todėl korupcijos tikimybė mažai tikėtina.

Bendrovės transporto priemonės, vadovaujantis teisės aktų reikalavimais, yra pažymėtos, nurodytas Bendrovės pavadinimas bei logotipas. Ši priemonė taip pat veikia prevenciškai, prisideda prie Bendrovės veiklos skaidrumo bei viešumo.

Lengvieji tarnybiniai automobiliai įsigijami vadovaujantis Tarnybinių TP priemonių įsigijimo aprašu, kurį patvirtino Bendrovės valdyba. Šiame apraše nustatyti ribojimai tarnybinių lengvųjų automobilių įsigijimui, jų išlaikymo išlaidoms, reikalavimai automobilių žymėjimui ir kt. Kuro apskaita naudojantis tarnybiniais automobiliais asmeninėms reikmėms reglamentuota aiškiai, procese dalyvauja ne vienas darbuotojas, kontrolė išlieka, be to šis procesas reglamentuojamas ir nacionaliniu lygiu.

3. Padangų apskaita

Aukščiau minėtas Kuro nurašymo ir padangų apskaitos aprašas reglamentuoja ir padangų apskaitos tvarką. Vadovaujantis „Kuro nurašymo ir padangų apskaitos aprašu“ naudojamų padangų apskaita, pagal ridą, turi būti vykdoma užpildant „Padangų eksploatavimo ataskaitą“. Pradėjus eksploatuoti naujas padangas, jų duomenys turi būti suvedami į „Padangų eksploatavimo ataskaitą“. Nurašant susidėvėjusias padangas, turi būti surašomas „Padangų nurašymo aktas“. „Padangų eksploatavimo ataskaitos“ ir „Padangų nurašymo akto“ formos patvirtintos generalinio direktoriaus įsakymu (2021 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. V-247). Už „Padangų eksploatavimo ataskaitos“ ir „Padangų nurašymo akto“ pildymą bei duomenų pateikimą DVS „Kontora“ atsakingas TMS meistras.

Tyrimo metu nustatyta, kad „Padangų eksploatavimo ataskaita“ ir „Padangų nurašymo aktas“ nepildomi nei popierine forma (Kuro nurašymo ir padangų apskaitos aprašo 5 ir 6 priedai), nei NAV programoje, nes TMS nesuformavus darbo užduoties Informacinių sistemų skyriui, neužbaigti kompiuterizavimo darbai.

Bendrovėje padangos perkamos pagal sudarytas pirkimų sutartis, nupirktos padangos užpajamuojamos į centrinį sandėlį ir pagal poreikį perduodamos TMS. Kai TMS padangas sumontuoja transporto priemonei, surašomas „Atsargų nurašymo aktas“, jį per DVS „Kontora“ pasirašo komisija, kurią sudaro skirtingų padalinių darbuotojai ir tvirtina Technikos direktoriaus pavaduotojas, duomenys pateikiami buhalterijai. Kontrolės mechanizmas yra, korupcijos rizika valdoma, tačiau nepildomi „Padangų eksploatavimo ataskaita“ ir „Padangų nurašymo aktas“ bei šie duomenys nesuvedami į NAV.

4. Atliekų apskaitos procesas

Naudojimui nebetinkamų padangų, akumuliatorių, tepalų, gamybos proceso atliekų utilizavimo procesą reglamentuoja ir procedūra AP-07 „Atliekų tvarkymo valdymas“, procedūra IVP-16 „Autotransporto valdymas“. Atliekų nurašymo tvarka reglamentuota ir nacionaliniu lygiu (Atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gegužės 3 d. įsakymu Nr. D1-367 „Dėl atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos ir ataskaitų teikimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Atliekų tvarkymo taisyklės). Panaudotų padangų nurašymo apskaita griežtai reglamentuota, vykdoma ir išorinėje GPAIS sistemoje.

Tarp Bendrovės ir paslaugų teikėjo sudaryta „Pavojingų ir nepavojingų atliekų perdavimo paslaugų pirkimo-pardavimo sutartis“, kurios pagrindu paslaugos teikėjas priima ir tvarko naudotų padangų atliekas (utilizuoja). Perduotų naudotų padangų apskaita vykdoma teisės aktų nustatyta tvarka GPAIS informacinėje sistemoje. Be to, tarp paslaugų teikėjo ir Bendrovės yra sudaryta padangų remonto paslaugų, įskaitant taisymą ir balansavimą, sutartis, tad keičiant naudotas padangas, senos lieka pas paslaugos teikėją, kuris jas teisės aktų nustatyta tvarka utilizuoja.

Kaip nurodė TMS, didžioji dalis Bendrovės perkamų tepalų naudojami vakuuminių siurblių sutepimui (asenizaciniams ir hidrodinaminiais automobiliams), kurie susinaudoja ir yra nekeičiami. Kita dalis senų tepalų ir filtrų (keičiant tepalą ir filtrus smulkiai technikai, generatoriams, kompresoriams) priduodami utilizavimui, pagal Bendrovės ir paslaugos teikėjo pasirašytą „Pavojingų ir nepavojingų atliekų perdavimo paslaugų pirkimo-pardavimo sutartį.“ Duomenys apie susidariusias atliekas suvedami į elektroninį žurnalą GPAI.EU (fiksuojamas susidaręs kiekis, priduotas kiekis), žurnalas pildomas kas mėnesį.

Šiuo atveju korupcijos rizika minimali, kadangi atliekų tvarkymo procesai griežtai reglamentuoti ne tik vidiniais teisės aktais, bet ir nacionaliniu lygiu.

III. PAPILDOMŲ MOKAMŲ PASLAUGŲ TEIKIMO PROCESAS

Pagrindiniai teisės aktai, kuriais vadovaujantis TMS organizuojamas papildomų mokamų paslaugų (toliau – Papildomos paslaugos) teikimo procesas yra Paslaugų teikimo ir apmokėjimo tvarkos aprašas, Paslaugų kainų ir atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo tvarkos aprašas, Aprašas bei Važtaraščių ir krovinių gabenimo dokumentų apskaitos tvarka. Šiuose vidaus dokumentuose nurodyti paslaugų užsakymo, atlikimo, paslaugų teikimo ir apskaitos dokumentų įforminimo ir apmokėjimo, papildomų paslaugų kainų bei ūkio būdu atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo, reikalingų duomenų bei jų pateikimo reikalavimai, nuotekų surinkimo asenizacinėmis mašinomis bei nuotekų tvarkymo paslaugos teikimo, apmokestinimo, sutarčių su vežėjais ir užsakovais sudarymo ir kt. tvarka ir duomenų teikimo per VMI elektroninės sistemos i. MAS elektroninių važtaraščių posistemį i. VAZ ir kt. Papildomų paslaugų kainos tvirtinamos generalinio direktoriaus įsakymu „Dėl papildomų mokamų paslaugų kainų“ (aktualios redakcijos). Siekiant skaidrumo bei informacijos prieinamumo Bendrovės teikiamų papildomų mokamų paslaugų sąrašai ir kainos patalpintos Bendrovės internetiniame puslapyje.

TMS teikia Papildomas paslaugas:

- 1) sudarius paslaugų teikimo sutartis;
- 2) gavus užsakovo prašymą dėl paslaugos atlikimo, kuriame garantuojamas paslaugos apmokėjimas;
- 3) asmenims užsakius geriamojo vandens pristatymo paslaugą (telefonu).

Papildomų paslaugų kainų kalkuliacijos sudaromos vadovaujantis generalinio direktoriaus patvirtintu Papildomų mokamų paslaugų kainų bei ūkio būdu atliktų darbų kalkuliacijų sudarymo tvarkos aprašu. TMS teikia ir geriamojo vandens transportavimo, transporto priemonių nuomos ir buitinių nuotekų surinkimo iš gyventojų išsėmimo duobių mobiliosiomis transporto priemonėmis paslaugas, jų įkainiai skelbiami viešai Bendrovės internetiniame puslapyje (kainos paskaičiuotos pagal nuolatinės kalkuliacijas).

FPS, pagal paslaugą atlikusio darbuotojo pateiktus duomenis, sudarytas suteiktų paslaugų kainų vienkartinės kalkuliacijas (kalkuliacija, kurioje apskaičiuojama vieną kartą atliktos paslaugos kaina) pateikia buhalterijai. Buhalterija paslaugos užsakovui išrašo PVM sąskaitą faktūrą. Buhalterijos atsakingas darbuotojas kontroliuoja, kad už suteiktas paslaugas būtų atsiskaitoma per PVM sąskaitoje faktūroje nustatytą terminą. Automobilių ir mechanizmų nuomos kainos patvirtintos Įsakymu dėl papildomų mokamų paslaugų kainų. Bendrovės klientai turi galimybę už paslaugas atsiskaityti ir grynaisiais pinigais. Šis procesas aprašytas Įsakyme dėl pinigų priėmimo kvitų naudojimo, išrašymo ir apskaitos tvarkos nustatymo, kurio griežtai laikomasi. 2022 metais už TMS suteiktas papildomas mokamas paslaugas buvo išrašyta 413 grynųjų pinigų priėmimo kvitų. Tyrimo laikotarpiu pažeidimų nenustatyta.

Nuolatinėse kalkuliacijose naudojamos generalinio direktoriaus įsakymu patvirtintos pastovios Papildomų paslaugų kainos, kurios gali pasikeisti tik generalinio direktoriaus įsakymu, todėl šiuo atveju korupcijos rizika minimali. Atliekant Papildomas paslaugas, kurių atlikimui kiekvienu atveju reikia apskaičiuoti reikiamą / galimą nuvažiuoti atstumą, transporto priemonių nuomos trukmę, dirbtų valandų skaičių ir kt. (rengiamos vienkartinės kalkuliacijos), šiuo atveju korupcijos rizika yra, kadangi atsiranda rizika ar teisingai bus nurodyti reikiami duomenys. Konstatuotina, kad Papildomų paslaugų teikimo klientams procese korupcijos pasireiškimo rizika galima, tačiau ji yra valdoma, per tiriamąjį laikotarpį korupcijos faktų nefiksuota.

Nuotekų, atvežtų asenizacinėmis mašinomis, priėmimo bei nuotekų surinkimo asenizacinėmis mašinomis paslaugos atliekamos tik sudarius sutartį, kurios forma ir sudarymo tvarka patvirtinta generalinio direktoriaus įsakymu.

Analizuojant paslaugų teikimo kvitus ir kitus duomenis pastebėta, kad daugeliu atvejų nuotekų išvežimo paslaugos vykdomos neatsižvelgiant į sutartyje nurodytą nuotekų sukaupti rezervuaro tūrį. Tai, kad užsakymai nuotekų išvežimui priimami akivaizdžiai mažesniai nei užsakovų turimas nuotekų kaupimo rezervuaro tūris, suponuoja išvadą, kad neefektyviai naudojamas Bendrovės transportas, tačiau faktinių pažeidimų per tyrimo laikotarpį nenustatyta.

Atsižvelgiant į tai, būtina peržiūrėti šios paslaugos teikimo administravimą bei paslaugos teikimo sąlygas (šiuo metu FPS peržiūri Aprašą savo kompetencijos ribose), nustatyti kontrolės mechanizmus, daryti kontrolinius patikrinimus ar pan.

Aprašo 1 priede „Asenizacinėmis mašinomis vežamų nuotekų laboratorinės kontrolės reglamente“ (toliau – Reglamentas) nurodyta, kad asenizacinėmis mašinomis atvežtų ir priimamų nuotekų laboratorinė kontrolė, ne retesnė kaip 1-ą kartą per metus. Pagal Aprašo 19 punktą už nuotekų mėginių savalaikį ir tinkamą paėmimą iš vežėjų ar užsakovų (abonentų) ir pristatymą į Vandens tyrimo laboratorijos Nuotekų tyrimų padalinį (toliau – NTP) atsakingi Tinklų tarnybos viršininkas, užtikrinantis nuotekų priėmimo paslaugų teikimą nuotekų išpylimo vietoje, esančioje adresu Kulpės g. 1B, Šiauliai, įrengtoje siurblinėje ir TMS skyriaus viršininkas, organizuojantis ir teikiantis nuotekų išvežimo paslaugas Bendrovės transportu.

Tyrimo metu konstatuota, kad TMS ir Tinklų tarnyba netinkamai vykdė Aprašu jiems nustatytas pareigas, t. y. netinkamai vykdė nuotekų laboratorinę kontrolę. Kadangi tai ne korupcinio pobūdžio, o darbo pareigų netinkamo vykdymo pažeidimas – darbine tvarka aptarti priežastis, kurios lėmė netinkamą darbuotojų pareigų vykdymą bei priimti sprendimus.

Nors buhalterija dėl neapmokėtų skolų kontrolės kiekvieną mėnesį per DVS Kontora TMS teikia Tarnybinį pranešimą su neapmokėtų skolų sąrašu, deja nepavyksta išvengti situacijų, kai Papildomos paslaugos teikiamos esant klientų įsiskolinimui.

Nepaisant to, kad Papildomų paslaugų teikimo procesas, susijęs su dokumentų rengimu bei atsiskaitymu su Bendrove už suteiktas paslaugas, reglamentuotas, sprendimai priimami nevienasmeniškai, t. y. kontrolės mechanizmas yra, tačiau darbo funkcijų netinkamo vykdymo visgi neišvengiama, tačiau šiuo atveju tai laikoma ne korupcinio pobūdžio, o darbinio pobūdžio pažeidimais. Analizuojant nuotekų išvežimo paslaugų teikimo procesą, siūlome griežtinti kontrolę, atlikti kontrolinius tikrinimus, priimti prevencines priemones ir pan.

IV. VYKDYTOS ANONIMINĖS APKLAUSOS „UAB „ŠIAULIŲ VANDENYS“ TMS DARBUOTOJŲ TOLERANCIJOS KORUPCIJAI LYGIO NUSTATYMAS“ ANALIZĖ

2023 metų birželio 5-16 dienomis buvo vykdoma TMS darbuotojų anoniminė apklausa (toliau – Apklausa), kurios pagrindinis tikslas – įvertinti TMS darbuotojų toleranciją korupcijai ir jų korupcinę patirtį, darbuotojų žinojimą apie Bendrovėje taikomas korupcijos prevencijos priemones.

Apklausos anketos buvo pateiktos 31 TMS darbuotojui, tačiau anketas užpildė tik 22 respondentai.

1. Kuriai amžiaus kategorijai jūs priklausote:

- Iki 30 metų – 0
- 31 iki 40 metų – 1
- 41 iki 50 metų – 3
- 51 iki 60 metų – 6
- 61 ir daugiau – 12

Iš pateiktų atsakymų matyti, kad didžiausią dalį respondentų (12) sudaro TMS darbuotojai, kurių amžius yra 61 ir daugiau metų. Mažiausią dalį respondentų (1) sudaro TMS darbuotojai, kurių amžius yra nuo 31 iki 40 metų.

2. Jūsų darbo stažas Bendrovėje:

- iki 1 metų – 3
- nuo 1 iki 5 metų – 5
- nuo 6 iki 10 metų – 0
- nuo 11 iki 15 metų – 2
- nuo 16 iki 20 metų – 0
- daugiau kaip 21 metai – 12

Iš pateiktų atsakymų matyti, kad didžioji dalis respondentų (12) Bendrovėje dirba daugiau kaip 12 metų. Tai rodo, kad darbuotojai pakankamai lojalūs savo Bendrovei ir nelinkę keisti darbovietės.

3. Klausimo „Ar esate susipažinęs (-usi) su Bendrovėje įgyvendinamomis korupcijos prevencijos priemonėmis?“ analizė:

- Taip, esu susipažinęs (-usi) – 17
- Ne, nesu susipažinęs (-usi) – 4

Iš pateiktų atsakymų matyti, kad iš 22 respondentų 17 yra susipažinę su Bendrovėje įgyvendinamomis korupcijos prevencijos priemonėmis, 4 atsakė, kad nėra susipažinę, o 1 respondentas į šį klausimą neatsakė.

Pažymėtina, kad visi darbuotojai pasirašytinai yra supažindinami su Bendrovėje įdiegtomis korupcijos prevencijos priemonėmis (Skaidrumo politika, Etikos kodeksas, Antikorupcinio elgesio kodeksas, Korupcijos prevencijos veiksnių planas ir jo įgyvendinimo priemonės, „Pasitikėjimo linija“ ir pan.), šios priemonės viešai skelbiamos UAB „Šiaulių vandenys“ internetiniame puslapyje.

4. Klausimo „Jei nesate girdėjęs (-usi) apie Bendrovėje vykdomas korupcijos prevencijos priemones, nurodykite galimas priežastis (jeigu į 3 klausimą atsakėte „Taip, esu susipažinęs (-usi)“, šį klausimą praleiskite)“ analizė:

- Nežinau, kad Bendrovėje yra vykdoma korupcijos prevencija – 2
- Man tai neaktualu, nes nėra susiję su mano tiesioginiu darbu – 7
- Nežinau kur tokią informacijos rasti – 1
- Kita – 0

Atsižvelgiant į 3 klausimo atsakymus, į 4 klausimą turėjo atsakyti 4 respondentai, tačiau atsakyta buvo sekančiai.

Du respondentai atsakė, kad nežino, jog Bendrovėje yra vykdoma korupcijos prevencija. Septyni respondentai atsakė, kad jiems neaktualu, nes nėra susiję su jų tiesioginiu darbu. Vienas respondentas nurodė, kad nežino kur tokią informaciją rasti.

5. Klausimo „Ar manote, kad Bendrovėje yra paplitusi korupcija?“ analizė:

- Taip, paplitusi – 0
- Ne, nepaplitusi – 10
- Nežinau – 12

10 respondentų vertinimu Bendrovėje korupcija nėra paplitusi. 12 respondentų nurodė, kad nežino ar Bendrovėje korupcija yra paplitusi.

6. Klausimo „Ar žinote, kur reikia kreiptis, norint pranešti apie korupcijos atvejį?“ analizė:

- Taip, žinau – 15
- Ne, nežinau – 6

Didžioji dalis respondentų (15) nurodė, kad žino kur kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį. 6 respondentai atsakė, kad nežino, nors 3 klausime 17 respondentų nurodė, kad yra susipažinę su korupcijos prevencijos priemonėmis, kuriose yra nurodyta informacija kur kreiptis norint pranešti apie korupcijos atvejį. Pažymėtina, kad tiek dirbantys, tiek naujai priimti darbuotojai yra supažindinami su korupcijos prevencijos priemonėmis, kuriose yra nurodyta kur pranešti apie korupcinio pobūdžio apraiškas, taip pat ši informacija skelbiama viešai Bendrovės internetiniame puslapyje.

7. Klausimo „Ar jūs asmeniškai praneštumėte apie jums žinomą korupcijos atvejį?“ analizė:

- Taip – 4
- Ne – 3
- Nežinau, priklausytų nuo aplinkybių – 14

Dauguma respondentų (14) nurodė, kad nežino ar praneštų apie jiems žinomą korupcijos atvejį, nes tai priklausytų nuo aplinkybių. 3 respondentai nurodė, kad nepraneštų. Tik 4 respondentai iš 22 atsakė, kad apie korupcijos atvejį praneštų. Vienas respondentas į klausimą neatsakė.

8. Klausimo „Ar yra buvę situacijų, kai jūs ar jūsų kolega darbe susidūrė su korupcija?“ analizė“:

- Taip, yra buvę – 0
- Ne, neteko susidurti – 22

Visi 22 respondentai atsakė, kad nėra buvę situacijų kai jie ar jų kolegos darbe susidūrė su korupcija.

9. Klausimo „Jeigu buvote darbe susidūręs su korupcija, ar apie tai kam nors pranešėte?“ analizė:

- Taip, pranešiau – 0
- Ne, nepranešiau – 8

Nors 8 klausimu visi 22 respondentai atsakė, kad nėra susidūrę su korupcija, visgi į 9 klausimą 8 respondentai atsakė, kad niekam nepranešė apie korupcijos atvejį.

10. Klausimo „Kam pranešėte apie korupcijos atvejį? (atsakyti, jeigu į 9 klausimą atsakėte „Taip, pranešiau“)“ analizė:

- Nenoriu atskleisti – 2
- Įrašyti) – 0

Atsižvelgiant į 9 klausimo atsakymus, į šį klausimą respondentai neturėjo atsakyti, tačiau atsakė du respondentai, nurodydami, kad nenori atskleisti kam pranešė apie korupcijos atvejį, tačiau kam

yra pranešta apie korupcijos atvejį yra ne taip svarbu, svarbu, kad darbuotojai supranta kas yra galimas korupcinis atvejis ir apie jį pranešė.

Kaip jau buvo minėta aukščiau – tiek dirbantys, tiek naujai priimti darbuotojai yra supažindinami su korupcijos prevencijos priemonėmis, kuriose yra nurodyta kur pranešti apie korupcinio pobūdžio apraiškas, taip pat ši informacija skelbiama viešai Bendrovės internetiniame puslapyje, veikia „Pasitikėjimo linija“. Nors Bendrovėje nuo 2017 metų dirba už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas asmuo, informacijos apie korupcijos atvejus nei per „Pasitikėjimo liniją“, nei tiesiogiai nebuvo gauta.

11. Klausimo „Nurodykite priežastį (-is), dėl kurios nepranešėte apie korupcijos atvejį (jeigu į 9 klausimą atsakėte „Taip, pranešiau“, šį klausimą praleiskite)“ analizė:

- Nežinau kur pranešti – 0
- Tie, kurie praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai – 1
- Atvejis toks nereikšmingas, kad apie jį nėra prasmės pranešti – 0
- Nenoriu pranešdamas sukelti papildomų rūpesčių – 1
- Nesu įsitikinęs, kad tai korupcijos atvejis – 6
- Kita – 1

6 respondentai nurodė, kad nepranešė apie korupcijos atvejį, kadangi nebuvo įsitikinęs ar tai korupcijos atvejis, 1 respondentas nurodė, kad tie kurie praneša, galų gale nukenčia skaudžiausiai. Vienas respondentas nurodė, kad pranešdamas nenori sukelti papildomų rūpesčių. Vienas respondentas pasirinko „Kita“, tačiau priežasties nenurodė.

12. Klausimo „Ar jūsų nuomone, TMS pakankama transporto priemonių naudojimo kontrolė?“ analizė:

- Taip – 14
- Ne – 0
- Nežinau – 8

14 respondentų vertinimu TMS yra pakankama transporto priemonių kontrolė. 8 respondentai nurodė, kad nežino ar TMS yra pakankama transporto priemonių kontrolė.

13. Klausimo „Jeigu į 12 klausimą atsakėte „Ne“, jūsų nuomone, nurodykite kokiose srityse ir / ar atvejais tai pasireiškia?“ analizė:

Nors atsakydami į 12 klausimą 8 respondentai nurodė, kad nežino ar TMS yra pakankama transporto priemonių kontrolė, į šį klausimą nei vienas respondentas nuomonės ar kt. neišreiškė.

14. Klausimo „Ar, jūsų manymu, korupcija gali pasireikšti degalų apskaitos vykdymo procese?“ analizė:

- Taip – 0
- Ne – 11
- Nežinau – 11

Atsakydami į šį klausimą respondentų nuomonė pasidalino lygiomis dalimis. 11 apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad degalų apskaitos vykdymo procese korupcija negali pasireikšti. 11 respondentų nurodė, kad nežino ar degalų apskaitos vykdymo procese korupcija gali pasireikšti.

15. Klausimo „Jeigu į 14 klausimą atsakėte „Taip“, jūsų nuomone, nurodykite kaip tai pasireiškia? analizė:

Kadangi į 14 klausimą nei vienas respondentas neatsakė „Taip“, šį klausimą respondentai praleido.

16. Klausimo „Ar, jūsų manymu, korupcija gali pasireikšti degalų normų nustatymo transporto priemonėms ir / ar įrenginiams procese? analizė:

- Taip – 0
- Ne – 11
- Nežinau – 11

11 apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad degalų normų nustatymo transporto priemonėms ir / ar įrenginiams procese korupcija negali pasireikšti, 11 respondentų nurodė, kad nežino ar šioje srityje korupcija gali pasireikšti.

17. Klausimo „Jeigu į 16 klausimą atsakėte „Taip“, jūsų nuomone, nurodykite kaip tai pasireiškia? analizė:

Kadangi į 16 klausimą nei vienas respondentas neatsakė „Taip“, šį klausimą respondentai praleido.

18. Klausimo „Ar, jūsų manymu, korupcija gali pasireikšti kelionės lapų užpildymo procese? analizė:

- — Taip – 0
- Ne – 13
- Nežinau – 9

13 apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad kelionės lapų užpildymo procese korupcija negali pasireikšti, 9 respondentai nurodė, kad nežino ar šioje srityje korupcija gali pasireikšti.

19. Klausimo „Jeigu į 18 klausimą atsakėte „Taip“, jūsų nuomone, nurodykite kaip tai pasireiškia? analizė:

Kadangi į 18 klausimą nei vienas respondentas neatsakė „Taip“, šį klausimą respondentai praleido.

20. Klausimo „Ar, jūsų manymu, korupcija gali pasireikšti papildomų mokamų paslaugų teikimo procese? analizė:

- — Taip – 0
- Ne – 10
- Nežinau – 12

10 apklausoje dalyvavusių respondentų nurodė, kad papildomų mokamų paslaugų teikimo procese korupcija negali pasireikšti, 12 respondentų nurodė, kad nežino ar papildomų mokamų paslaugų teikimo procese korupcija gali pasireikšti.

21. Klausimo „Jeigu į 20 klausimą atsakėte „Taip“, jūsų nuomone, nurodykite kaip tai pasireiškia? analizė:

Kadangi į 20 klausimą nei vienas respondentas neatsakė „Taip“, šį klausimą respondentai praleido.

22. Klausimo „Ar manote, kad Bendrovėje reikia vykdyti korupcijos prevencijos priemones?“ analizė:

- Taip – 3
- Neaktualu, nes tai nesusiję su mano tiesioginiu darbu – 5
- Nežinau – 7
- Ne – 6

Tik 3 respondentai nurodė, kad korupcijos prevencijos priemones vykdyti reikia. 5 respondentai atsakė, kad jiems nėra aktualu, nes tai nesusiję su jų tiesioginiu darbu. 7 respondentai nuomonės nepareikšė ir rinkosi variantą „Nežinau“ ir 6 respondentai nurodė, kad tokių priemonių nereikia.

23. Prašome pateikti pasiūlymus bei pastabas dėl korupcijos prevencijos vykdymo, TMS ir / Bendrovėje.

Respondentų buvo paprašyta pateikti savo pasiūlymus ar pastabas dėl korupcijos prevencijos vykdymo TMS ir / ar Bendrovėje, tačiau nei pasiūlymų nei pastabų respondentai neteikė.

Pastebėtina, kad į klausimus atsakė ne visi darbuotojai, kuriems anketos buvo pateiktos (teikta 31 anketa, atsakė 22 darbuotojai).

Apžvelgus darbuotojų apklausos atsakymus darytina išvada, kad didžioji dalis darbuotojų yra susipažinę su Bendrovėje taikomomis korupcijos prevencijos priemonėmis bei žino kur pranešti apie korupcijos atvejus. Nors visi Bendrovės darbuotojai pasirašytinai supažindinami su Bendrovėje įdiegtomis korupcijos prevencijos priemonėmis, vis tik dalis darbuotojų nurodo, kad apie tokias priemones nežino, kur pranešti apie korupcijos atvejus taip pat nežino. Bendrovės internetiniame puslapyje ši informacija viešai prieinama, darbuotojams suteikta galimybė pakartotinai susipažinti su Bendrovėje vykdomomis korupcijos riziką mažinančiomis priemonėmis. Pabrėžtina, kad teiginys „gali pasireikšti“, reiškia, kad šioje srityje galimos korupcijos rizikos, šiuo teiginiu nekonstatuojama, kad korupcija yra.

Apibendrinant darbuotojų atsakymus, susijusius su pranešimu apie korupcijos atvejus, darytina išvada, kad darbuotojai nepasitiki pranešimo apie korupcijos atvejus kanalais, nors apie korupcijos atvejus galima pranešti ir anonimiškai. Taip pat pastebėtina, kad visi atsakiusieji darbuotojai nurodė, kad darbe nėra susidūrę su korupcija, tačiau atsakant į klausimą „Jeigu buvote darbe susidūrę su korupcija, ar apie tai kam nors pranešėte?“, net 8 respondentai nurodė, kad nepranešė, nors patys teigė, kad su korupcija nebuvo susidūrę.

Atsižvelgiant į tai, kad iš 22 apklausoje dalyvavusių darbuotojų tik 3 atsakė, kad Bendrovėje reikia vykdyti korupcijos prevencijos priemones, suponuoją išvadą, kad TMS darbuotojai yra abejingi korupcijai atsparios aplinkos kūrimui Bendrovėje, Bendrovės veiklos skaidrinimui, korupcijos rizikų šalinimui ir atvirumui, todėl siūloma darbuotojams organizuoti mokymus / seminarus apie korupcijos prevenciją, antikorupcinę aplinką ir pan.

V. IŠVADOS

1. Būtina peržiūrėti ir atnaujinti vidaus teisės aktus (pareigines instrukcijas, darbo instrukcijas, aprašus, sutartis ir kt.), kadangi keitėsi teisės aktai, kurie tiesiogiai įtakoja padalinių darbo veiklą (keitėsi važtaraščių saugojimo terminas, važtaraščio forma ir kt.) ir kt.

2. Papildomos paslaugos teikiamos nesilaikant vidaus teisės aktų reikalavimų, t. y. paslaugos teikiamos, kai už anksčiau atliktas paslaugas yra nesumokėta.

3. Netinkamai vykdoma nuotekų laboratorinė kontrolė pagal „Asenizacinėmis mašinomis vežamų nuotekų laboratorinės kontrolės reglamente“ nustatytą periodiškumą.

4. Kai kurių paslaugų užsakymai priimami tik telefonu (nenušizengiant Bendrovėje nustatytai tvarkai), tačiau šie užsakymai nėra registruojami ar kaip nors fiksuojami, o tai yra ydinga praktika, kadangi priimant užsakymą telefonu, atsiranda klaidos tikimybė (neteisingai išgirstas adresas, užsakymo kiekis ar pan.). Užsakymų atsekamumo nėra, duomenų analizės atlikti negalima, o ginčo atveju Bendrovė neturėtų įrodymų apsiginti ir pan. Rekomenduojama klientų užsakymus priimant telefonu, juos registruoti.

5. Nepildomi „Padangų eksploatavimo ataskaita“ ir „Padangų nurašymo aktas“.

Konstatuotina, kad Kuro apskaita ir Papildomų paslaugų teikimo klientams procese korupcijos pasireiškimo rizika galima, tačiau ji yra valdoma. Nuotekų išvežimo asenizacinėmis mašinomis paslaugų teikimo procese korupcijos tikimybė galima, kiek įmanoma šioje srityje reikia taikyti prevencines priemones. Per tiriamąjį laikotarpį nustatyta, kad netinkamai vykdyta nuotekų laboratorinė kontrolė, nors tai vertintina ne kaip korupcinio pobūdžio, o netinkamo darbinų funkcijų atlikimo pažeidimai, į šiuos pažeidimus būtina reaguoti ir imtis priemonių juos šalinti.

Pažymėtina, kad TMS korupcijos pasireiškimo rizikų tikimybė galima, tačiau tiriamuoju laikotarpiu korupcijos faktų nefiksuota, nustatyti pažeidimai yra darbinio pobūdžio, o ne korupcinio. Bendrovė stengiasi užkirsti kelią korupcijos atsiradimo priežastims ir sąlygoms, priima ir priims visus reikalingus vidaus teisės aktus, susijusius su korupcijos prevencija bei pasisako prieš korupciją.

VI. REKOMENDACIJOS

1. Transporto ir mechanikos skyriui:

1.1. Iki 2024 m. vasario 29 d. peržiūrėti ir atnaujinti vidaus teisės aktus (darbuotojų darbo instrukcijas / pareigines instrukcijas, aprašus ir pan.);

1.2. vykdyti telefonu priimamų klientų užsakymų registraciją;

1.3. taikyti prevencines priemones nuotekų išvežimo asenizacinėmis mašinomis paslaugų teikimo procese, vykdyti kontrolinius patikrinimus;

1.4. iki 2024 m. vasario 29 d. suformuoti užduotį dėl „Padangų eksploatavimo ataskaitos“ ir „Padangų nurašymo akto“ kompiuterizavimo NAV programoje ir pateikti Informacinių sistemų skyriui.

2. Pildyti „Padangų eksploatavimo ataskaitą“ ir „Padangų nurašymo aktą“.

Elektroninio dokumento nuorašas

Reg. data 2023-12-21 ir Nr. TPV-1135

3. Vykdyti griežtesnę apmokėjimo už Papildomas paslaugas kontrolę, neteikti paslaugų kai už atliktas paslaugas yra nesumokėta.
4. Vidaus teisės aktuose nusimatyti ir taikyti procedūrą, kad klientas, užsakydamas geriamojo vandens pristatymo paslaugą, turėtų galimybę susimokėti banko pavedimu.
5. Efektyvesniam automobilių parko valdymui, kuro apskaitai visose transporto priemonėse sumontuoti GPS įrangą, kuro apskaitos įrenginius, popierinius žiniaraščius pakeisti į elektroninius.
6. Informacinių sistemų skyriui NAV kompiuterizuoti „Padangų eksploatavimo ataskaitas“ ir „Padangų nurašymo aktus“.
7. Aptarti priežastis dėl laboratorinės nuotekų kontrolės netinkamo vykdymo ir priimti atitinkamus sprendimus.
8. Padalinių vadovams:
 - 8.1. peržiūrėti ir esant poreikiui atnaujinti vidaus teisės aktus bei dokumentus;
 - 8.2. pakartotinai supažindinti pavaldžius darbuotojus su Bendrovėje vykdomomis korupcijos prevencijos priemonėmis (nurodant kur galima pakartotinai su jomis susipažinti).
9. Organizuoti mokymus / seminarus darbuotojams apie korupcijos prevenciją, antikorupcinę aplinką ir pan. (atsakingas asmuo, atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą).

Vyresnioji teisininkė,
asmuo, atsakingas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą

Asta Macienė

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Asta Macienė
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo išvada (2023 m.)
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-12-21 Nr. TPV-1135
Adresatas	-
Pasirašymo, tvirtinimo, vizavimo paskirties parašą (-us) sukūrusio (-ių) asmens (-ų) pareigos, vardas (-ai), pavardė (-ės), data	Tvirtinimas: Administracijos vadovybė-L. e. p. generalinis direktorius Aurimas Rutkauskas 2023-12-21; Pasirašymas: Teisės ir personalo skyrius-Vyresnysis teisininkas Asta Macienė 2023-12-21
Pagrindinio dokumento priedų ir priedamų dokumentų failų skaičius	0
Papildomi metaduomenys	Dokumentas suformuotas DVS „Kontora“.

Nuorašas tikras

Raštinės administratorė

Kotryna Žukauskienė

2024-01-03